

گذارش

زهرچیدری

رماندیشی ایران

کشف حجاب برای زنانی که در تمام تاریخ متمدن خودشان پوشش را به عنوان بخشی از فرهنگ و نمادی از احترام و اعتبار می‌دانستند امری غیر ممکن و نشدنی بود، به همین خاطر هم مردم در برابر کشف حجاب ایستادند و زنان کشورمان تحت هیچ عنوان زیر بار چنین خواسته‌ای نرفتند، اما چرا کشف حجاب به عنوان نخستین گام برای غربی سازی کشورمان انتخاب شد. به تعبیر امام خمینی (ره) «آنان چون می‌دیدند که زنان در نهضت مشروطه و پس از آن، نقش برجسته‌ای داشته‌اند و آنها هستند که می‌توانند حتی مردان را به میدان مبارزه بکشند، نخست به سراغ زنان ما آمدند»

مسئولی به اندازه ایشان مشفقانه و پدانه نسبت به بدحجابان موضع گیری نداشته و همواره از وطن دوستی و باورهای این گروه از زنان و دختران در جامعه دفاع کرده‌اند.

■ بازخوانی نگاه رهبری در مواجهه با بدحجاب‌ها

نکته مهم اما در این موضوع آن است که در مواجهه با افرادی که دچار سهل انگاری‌هایی در مسئله حجاب هستند، باید با رویکرد و نگاه درستی وارد شد: «بنده اطمینان دارم که بانوان کشورمان، حتی کسانی که یک مقداری هم در زمینه حجاب سهل انگاری‌هایی دارند، اینها دلیسته اسلامند، دلیسته نظامند، بارها هم این را ما گفته‌ایم، به این چشم بایستی به زن‌های ما نگاه کرد.» ۱۳۰۲/۰۱/۱۵

به تعبیر رهبری حتی بسیاری از خانم‌هایی که دچار این حرام شرعی و سیاسی می‌شوند نیز دارای دلبستگی‌های دینی هستند: «خیلی از کسانی که کشف حجاب می‌کنند اگر بایند که پشت این کاری که اینها دارند می‌کنند چه کسانی هستند، قطعاً نمی‌کنند، من می‌دانم. خیلی از اینها کسانی هستند که اهل دینند، اهل تضرعند، اهل ماه رمضان، اهل گریه و دعایند، [منتها] توجه ندارند که چه کسی پشت این سیاست رفع حجاب و مبارزه با حجاب است، جاسوس‌های دشمن، دستگاه‌های جاسوسی دشمن، دنبال این قضیه هستند.» ۱۳۰۲/۰۱/۱۵

به همین خاطر هم «آن کسانی که حجاب را به طور کامل رعایت نمی‌کنند، اینها را نباید متهم کرد به بی‌دینی و ضدانقلابی... بدحجابی با ضعف حجاب در دست نیست اما این موجب نمی‌شود که ما این افراد را از حوزه دین و انقلاب و ماندن اینها خارج بکنیم و خارج بدانیم.» ۱۳۰۱/۰۱/۱۴

«خیلی از این کسانی که حجاب کاملی هم ندارند، جزو هواداران جدی نظام جمهوری اسلامی هستند، شما می‌بینید در مراسم مذهبی، در مراسم انقلابی، اینها شرکت می‌کنند.» ۱۳۰۱/۰۷/۱۱

وشانه این نکته مهم هم رفتار بانوان ایرانی در مقابل نقشه‌فتنه‌انگیز دشمنان است که حتی «دیدید دیگر، علیه حجاب خیلی کار شد، چه کسی ایستادگی کرد در مقابل این تلاش‌ها و فراخوان‌ها؟ خود زن‌ها، زن‌ها ایستادگی کردند. آنها [دشمنان] امیدشان به همین زن‌هایی بود که شما به آنها می‌گویید بدحجاب، امیدشان به اینها بود. اینها امیدشان این بود که همین‌هایی که حجاب نیمه‌کاره دارند به کلی کشف حجاب کنند، اولی آن نکردند، یعنی زدن دهن آن تبلیغ‌کننده و فراخوان‌فرستنده.» ۱۳۰۱/۰۱/۱۴

■ راهبرد دشمن برای اختلاف‌افکنی

باید کاملاً توجه کرد که راهبرد دشمن اختلاف‌افکنی و ایجاد حسی‌های مختلف در ایران اسلامی است: «هدف دشمن به زانو درآوردن انقلاب و نظام جمهوری اسلامی است... راهبرد چیست؟ ایجاد اختلاف، ایجاد بی‌اعتمادی... اختلافات را نباید تبدیل کرد به گسل. یک وقت ایجت [ژن] را مطرح می‌کنند... برای اینکه اختلاف ایجاد کنند، راهبرد دشمن ایجاد اختلاف است، البته تاکتیک‌ها مختلف است، هر زمانی با یک تاکتیک، عمده تاکتیک هم دروغ پردازی و شایعه‌سازی است، این کارها را می‌کنند برای اینکه بتوانند اختلاف ایجاد کنند.» ۱۳۰۱/۱۱/۱۹

امروز در رأس نقشه‌های دشمنان ایران اسلامی حربه‌های تبلیغات و جنگ رسانه‌ای و روانی است: «دشمن در رأس نقشه‌هایش تبلیغات است، به قول خودشان پروپاگانداست.» ۱۳۰۱/۱۰/۱۹

و قطعاً آنها به دنبال این بوده و هستند که در موضوع زنان و حجاب نیز با استفاده از انواع و اقسام شگردهای تبلیغاتی فضای ذهنی و روانی جامعه را ناامین کرده و راهبرد اختلاف و تشتت اجتماعی و بی‌اعتمادی مردم نسبت به یکدیگر و نیز حاکمیت را پیش ببرند، بنابراین در چنین فضایی برای مقابله با دسیسه کشف حجاب به عنوان حرام شرعی و سیاسی باید به صورت برنامه‌ریزی شده و قاعده‌مند عمل کرد و خبر منتشرشده روزهای قبل در مورد تذکر به برخی مسئولان نیز در همین راستا بوده است: «دشمن با نقشه و برنامه وارد این کار شده، ما هم باید با برنامه و نقشه وارد بشویم، کارهای بی‌قاعده و بدون برنامه نباید انجام بگیرد.»

۱۳۰۲/۰۱/۱۵

بازخوانی فرمایشات رهبر معظم انقلاب درباره مواجهه درست با پدیده بدحجابی

همه زنان و دختران این سرزمین دل در گرو انقلاب دارند

■ نماد یک تمدن چند هزار ساله

با بازخوانی تاریخ سرزمین‌مان از لوح‌ها، سنگ‌نبشته‌های دوران هخامنشی، اشکانی و ساسانی تا همین واقعه قیام مسجد گوهرشاد می‌توان دریافت حجاب و عفاف همواره برای زنان ایرانی مسئله‌ای مهم و اولویت‌یافته است تا جایی که برای حفظ باورهای‌شان در این باره حاضر بودند فداکاری کنند و حتی جان‌شان را در این مسیر بگذارند چرا که حجاب برای زن ایرانی فقط تبعیت از یک دستور دینی نیست بلکه نمادی از ارزش‌ها و باورهای یک تمدن چندهزار ساله است. حجاب و عفاف برای زن ایرانی نمادی از حضور اجتماعی او در دورانی است که در دنیای غرب زن را هیچ می‌انگاشتند و حتی حق مالکیت بر اموال خود را نداشتند اما زن ایرانی در تاریخ چندهزار ساله این کشور حضور اجتماعی داشت و جایز این برای حفظ آرامش و امنیتش در این حضور بود، بنابراین حتی اگر در جامعه امروز زنان و دختران ما در تندبادهای رسانه‌های غربی و در اوج تبلیغات مجازی و حقیقی برای عادی‌سازی بی‌حجابی قرار دارند و بعضاً در این زمینه سست شده‌اند، همه اینها محصول نقشه‌هایی است که برای زن ایرانی کشیده‌اند تا او را از کنشگری و اثرگذاری‌اش دور کنند و در مسابقه‌های بیپهوه و سطح پایینی همچون جراحی‌های زیبایی و رکوردداری مصرف لوازم آرایشی و در نهایت اضطراب و احساس ناامنی روانی قرار دهند، بنابراین

حاضران، تعداد کامیون‌هایی که به مجرد جان و کشته‌شدگان قیام مسجد گوهرشاد را خارج می‌کردند، ۵۶ کامیون ذکر شده است که در محله خشت مال‌ها و باغ خونی مشهد در گودالی ریخته شدند، در حالی که بعضی از آنها هنوز زنده بودند.

■ دستاوردهای قیام گوهرشاد

قیام مسجد گوهرشاد اما دستاوردهای مهمی داشت. اول از همه اینکه مشروعیت رژیم پهلوی را زیر سؤال برد و این حادثه به مردم ایران ثابت کرد مدرنیته مورد نظر غرب و ترقی غربی، هرگز با اعتقادات و دیانت آنها سر سازگاری ندارد و نیز موجب تقویت پایگاه روحانیت شیعی به عنوان تنها نهاد متولی دیانت در مردم قیام مسجد گوهرشاد، و در این خصوص یافشاری کرد.

جدیدتی از مبارزه دینی تحت نظارت مرجعیت شیعی را برای مردم ایران گشود.

دستاوردهای اصلی قیام مسجد گوهرشاد، نشان دادن ماهیت اصلی تمدن و رفاه غربی به جامعه ایرانی بود. با این قیام و کشتار وحشیانه رضاخان در آستان مبارک رضوی، ثابت شد نسخه تجویزی روشنفکران برای مدرن‌شدن جامعه ایران، نه تنها به مقدس‌ترین اعتقادات آنها، بلکه به جان آنها هم رحم نمی‌کند. این دستاورد بعدها خود را در قالب انقلاب اسلامی و حضور پررور زنان باحجاب در تظاهرات برضد رژیم شاهنشاهی به خوبی نشان داد.

■ ذره بین

همه دختران حاج قاسم

حاج قاسم سلیمانی، بسر دار دل‌ها هم در دفاع از کم حجاب‌ها و افرادی که شاید در ظاهر چندان پایبند به تقبیدات مذهبی نیستند، تأکید داشت: «وقتی ارزش‌ها تضعیف شد، آسیب‌های اجتماعی رشد می‌کند. همان دختر کم حجاب دختر من است. دختر ما و شماست، نه دختر خاص من و شما، اما جامعه ماست. جامعه ما خانواده ماست، اینها بچه‌های ما هستند. ما باید به او توجه و رابطه صمیمانه برقرار کنیم. فقط رابطه حزب‌اللهی با حزب‌اللهی معنا ندارد بلکه رابطه حزب‌اللهی با کسی که ایمانش ضعیف‌تر است، باید انجام شود.»

مردم ایران به خصوص زنان ایرانی آزمون‌های زیادی را پشت سر گذاشته و در بزرگ‌ترین سخت‌ترین تاریخ همیشه خوش درخشیده‌اند. همچنانکه در نهضت مشروطه و قیام تون و تنباکو شاهد نقش آفرینی قهرمانانه این زنان بودیم و این جریان همچنان زنده و پاینده به مبارزه با پهلوی‌ها تا پیروزی انقلاب رسید. پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران هم همان زنانی که در صف اول انقلابیون بودند و به تعبیر امام امت پیروزی انقلاب بدون نقش آفرینی و حضور زنان ممکن نبود، این بار به صدا در آمدن اولین شلیک و گبارهای جنگ تحمیلی یعنی‌ها علیه کشورمان نمایی دیگر از ایثار را به تصویر کشیدند و به نمایش گذاشتند. نسل‌های بعدی این زنان پرصلابت هم به عنوان همسران، مادران و خواهران شهدای مدافع حرم خوش درخشیدند، همچنانکه همواره در صف اول حضور رویدادهای اجتماعی و سیاسی مرتبط با کشورمان حضور داشتند تا مبین پرستی‌شان را اثبات کنند، اما شاید جنگ تحمیلی ۱۳۰۲روزه و حمله ددمنشانه اسرائیل به کشورمان را بتوان مهم‌ترین آزمونی دانست که مردم کشورمان و به طور ویژه زنان و دختران این سرزمین از سر گذراندند و چه پیروزمندانه و سربلند از این آزمون بیرون آمدند. زنان و به خصوص دختران جوان دهه هشتادی و هفتادی که شاید رفتار، ظاهر و حتی ادبیات‌شان کمی متفاوت اما ولایت‌پذیری و وطن‌پرستی‌شان در ست مانند مادران و مادر بزرگ‌های‌شان بود و شاید حتی کمی استوارتر از آنها چرا که نسل‌های قبلی ما تا این اندازه در تندبادهای شیطانی و اطلاعات غلط و اغواکننده پوشیده شده با ظواهر زیبا و دل‌فریب همراه نبودند و بی‌تردید مسیر حق را باطل و در دست از غلط تا این اندازه به هم آمیخته نشده بود، اما حمله ۱۳۰۲روزه اسرائیل به کشورمان نشان داد نسل‌های تازه نافرمانی این مملکت با جای پایی پدران و مادران‌شان گذاشته‌اند و مبین پرستی‌شان را با چاشنی آگاهی در آمیخته‌اند تا دشمنان این خاک را بیش از پیش ناامید کنند.

■ بازخوانی یک رشادت تاریخی

۱۳ تیرماه که در تقویم کشورمان به عنوان روز عفاف و حجاب نامگذاری شده یادآور یکی دیگر از مصادیق رشادت و ایستادگی مردم کشورمان در برابر ظلم و ستم و زورگویی است.

ماجرای نخستین گام‌ها در راستای گلوبالیزاسیون و سیاست‌های جهانی‌سازی و تغییر سبک زندگی به سمت و سوی سبک زندگی غربی برای دسترس‌پذیرتر شدن کشور جهت استعمار حکایت داشت. البته که اولین قدم‌ها در این مسیر در دوران قاجار و با فرنگ رفتن ناصرالدین شاه و برخی دیگر از شاهان قجری آغاز شد اما اوج این ماجرا با نشان دادن رضاخان در مسند شاهی ایران طراحی و اجرا شد. این بار هم یک سفر پنهان شد تا رضا شاه تصمیم بگیرد سبک زندگی مردم ایران را به سمت و سوی فرنگی‌ها تغییر دهد و این کار را از تغییر لباس آقایان و حجاب خانم‌ها شروع کرد.

پس از سفر ۴۰ روزه رضا شاه به ترکیه، او هم تصمیم گرفت به تقلید از سیاست‌های اتاتورک، ایران را به سمت و سوی غربی شدن پیش ببرد و رویکردی که البته از سوی برخی از فرنگ‌رفته‌ها هم تأیید و حتی تنها راه علاج برای نجات مملکت عنوان می‌شد. نخستین گام در این ماجرا هم کشف حجاب زنان و لباس متحدالشکل کلاه فرنگی برای مردان بود. رضاخان در ۱۳۰۷ ماه سال ۱۳۱۴، اعلام کشف حجاب اجباری و در این خصوص یافشاری کرد.

■ مقابله جانانه زنان ایرانی در برابر کشف حجاب

اما کشف حجاب برای زنانی که در تمام تاریخ متمدن خودشان پوشش را به عنوان بخشی از فرهنگ و نمادی از احترام و اعتبار می‌دانستند امری غیرممکن و نشدنی بود، به همین خاطر هم مردم در برابر کشف حجاب ایستادند و زنان کشورمان تحت هیچ عنوان زیر بار چنین خواسته‌ای نرفتند، اما چرا کشف حجاب به عنوان نخستین گام برای غربی‌سازی کشورمان انتخاب شد. به تعبیر امام خمینی (ره) «بانان چون می‌دیدند که زنان در نهضت مشروطه و پس از آن، نقش برجسته‌ای داشته‌اند و آنها هستند که می‌توانند حتی مردان را به میدان مبارزه بکشند، نخست به سراغ زنان ما آمدند». فرمان کشف حجاب اما موجی از اعتراضات مردم و علما را در پی داشت.

بر این اساس آیت‌الله حاج‌آقا حسین قمی به حال اعتراض از مشهد به تهران آمد و در جوار حرم حضرت عبدالعظیم منزل کرد. مردم به محض آگاهی از ورود ایشان، از محلات مختلف تهران به سمت حرم حضرت عبدالعظیم شتافتند. اجتماع مردم رضاخان را هراسان کرد و دستور داد از ورود مردم به حرم جلوگیری کنند و آنجا را به محاصره خود درآورد. خبر محاصره جایگاه آیت‌الله قمی به مشهد رسید و مردم اجتماع عظیمی در صحن نو حضرت رضایع (ره) برپا کردند که بلافاصله دستور رسید مردم را در صحن به گلوله ببندند. پس از این واقعه، پهلول، واعظ معروف خراسان، از مردم داغدار خواست در مسجد گوهرشاد جمع شوند. چون خبر این اجتماع بزرگ در شب یکشنبه ۱۳ تیرماه ۱۳۱۴ به رضاخان رسید، به مأموران خود دستور داد به هیچ کس رحم نکنند و مردم را با آتش مسلسل متفرق کنند. مأموران به روی اجتماع عظیم مردم در مسجد گوهرشاد در حالی که به دعا و مناجات مشغول بودند، آتش گشودند و بی‌رحمانه پیکر شهدا و حتی مجروحان را در کامیون‌ها ریختند به بیرون شهر بردند و دسته‌دسته در خندقی دفن کردند.

عق جنايت رضاخانی به حدی بود که بر اساس مشاهدات یکی از

یادداشت یگانه شریعت

حجاب به عنوان یک دستورالهی در اسلام، نقش مهمی در ایجاد احساس آرامش و امنیت برای افراد دارد. این آرامش از چند جهت قابل بررسی است:

۱- حفظ حریم شخصی و کرامت انسانی: حجاب با پوشش مناسب، از زنان در برابر نگاه‌های نامحرم محافظت می‌کند و این امر به آنها احساس امنیت و احترام می‌دهد.

۲- تأمین امنیت روانی: رعایت حجاب باعث کاهش نگاه‌های ابزاری به زن می‌شود و او را از قضاوت‌ها و توجه‌های ناخواسته مصون می‌دارد که این خود موجب آرامش روانی می‌شود.

۳- عمل به تکلیف الهی: وقتی فرد به دستورات دینی عمل می‌کند، به دلیل اطاعت از پروردگار، احساس رضایت درونی و آرامش معنوی پیدا می‌کند.

۴- تقویت ارزش‌های اخلاقی در جامعه: حجاب به عنوان یک هنجار اجتماعی،

در ایجاد محیطی امن و به دور از تحریکات غیراخلاقی مؤثر است و این مسئله به نوبه خود احساس امنیت جمعی را تقویت می‌کند.

در نتیجه، حجاب نه تنها یک وظیفه دینی، بلکه عاملی برای تأمین آرامش فردی و اجتماعی است که رعایت آن آثار مثبت روحی و اخلاقی به همراه دارد.

حجاب با مکانیسم‌های روانی و اجتماعی متعددی بر سلامت روان تأثیر مثبت می‌گذارد و احساس امنیت و آرامش را تقویت می‌کند، همچنین گرایش برخی افراد در غرب به حجاب، دلایل جالبی دارد که به بررسی آنها می‌پردازیم.

۱- تأثیر حجاب بر سلامت روان و احساس امنیت

– کاهش اضطراب ناشی از نگاه‌های نامحرم: حجاب با ایجاد حریم امن، از زنان در برابر نگاه‌های ابزاری و قضاوت‌های ناخواسته محافظت می‌کند و این مسئله اضطراب اجتماعی را کاهش می‌دهد.

– احساس کنترل بر بدن و هویت: پوشش اسلامی به زنان این امکان را می‌دهد

که بر اساس شخصیت و ارزش‌های درونی خود شناخته شوند، نه ظاهر فیزیکی. این موضوع عزت نفس را افزایش می‌دهد.

– پرهیز از شیء‌انگاری (Objectification): در جوامعی که زنان اغلب به عنوان کالای جنسی دیده می‌شوند، حجاب به آنها کمک می‌کند از این نگاه مصون بمانند و احساس امنیت کنند.

۲. چرا برخی از عمل به باورها: تحقیقات روان‌شناسی نشان می‌دهد پایبندی به ارزش‌های معنوی، رضایت درونی و کاهش استرس را به همراه دارد.

۲. چرا برخی در غرب به حجاب روی آورده‌اند؟

– با وجود آزادی‌های ظاهری در غرب، بسیاری از زنان به دلایل زیر به حجاب گرایش پیدا کرده‌اند:

– جست‌وجوی معنویت و هویت اصیل: در جامعه مادی‌گرای غرب، برخی زنان به دنبال معنویت و اخلاق محوری هستند و حجاب را راهی برای ابراز هویت دینی

می‌دانند.

– اعتراض به فرهنگ مصرف‌گرایی و ابزارسازی از زن: برخی با پوشش حجاب، مخالفت خود را با نگاه تجاری به بدن زن در رسانه‌ها و مدلینگ نشان می‌دهند.

– احساس امنیت و احترام بیشتر: بسیاری از زنان مسلمان در غرب گزارش می‌دهند که با حجاب، کمتر مورد آزار خیابانی یا نگاه‌های تحقیرآمیز قرار می‌گیرند.

– تأثیر جامعه مسلمانان مهاجر: رشد جمعیت مسلمانان در اروپا و آمریکا، حجاب را به یک انتخاب آگاهانه برای برخی غیرمسلمانان نیز تبدیل کرده است.

حجاب نه تنها یک دستور دینی، بلکه راهکاری برای سلامت روان و امنیت اجتماعی است. گرایش برخی زنان غربی به حجاب، نشان‌دهنده خلأ معنوی و اخلاقی در جوامع مدرن است که اسلام می‌تواند آن را پر کند.

ذَلِكْ أَذْنٰى اَنْ یَّعْرِفَ فَلَیْ یُؤْذِنُ (احزاب: ۵۹)

«[این (حجاب) برای اینکه شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند، بهتر است.»